

Sibiu

Fel- és felelős szerkesztő: Dr. Olosz Lajos Laptulajdonos a CORVIN Lapkiadó R. T.

DELI HIRLAP

A timiştorontali törvényes bej. sz. 33. (Dos. No. 934/1938). Alapította: Dr. VUCHETICH ENDRÉ és Dr. VARNAY ELEMÉR

Ziarul Comunităţii Maghiare din România A Romániai Magyar Népközösség lapja

Ma: Gazdasági és jogi figyelő

A tárgyalások után, mint szokásos, a nyilatkozatok napjai következnek. Menemencsoglu török külügyminiszter már elmondotta a kairói tanácskozásokról mindazt, amit egy felelős államférfi a nyilvánossággal közölhetett. Tegnap az angol alsóházban Eden külügyminiszter tartott egy óras beszámolót a teheráni és a két kairói találkozásról. Főleg a háborúra vonatkozó határozatokról szólott, de érintett több időszerű politikai kérdést is. A jugoszláv helyzetről szólva kijelentette, hogy Tito mozgalmát angol részről is támogatni fogják. Tito főhadiszállására orosz bizottságot küldtek s hasonló rendelkezéssel egy angol bizottság is megy a Balkánra. Görögországot illetően — mint a Rador genfi jelentéséből értesülünk — Eden hangsúlyozta, hogy Nagy-Britannia hasonló célokat követ, mint Jugoszlávia tekintetében. A Fehér Házban már bejelentették, hogy Roosevelt elnök Amerikába való visszakeresése után hajlandó lesz a kongresszus előtt beszámolni kairói és teheráni tanácskozásairól, ha erre a kongresszus felszólítja. Tudvalévő, hogy az USA. elnöke személyesen nem szokott felszólalni a kongresszus ülésén, hanem írásban közli üzenetét. A miniszterek hasonlóképpen. Eből a gyakorlatból azonban Hull külügyminiszter már eltért, amikor legutóbb a parlament együttes ülésén személyesen számolt be a külügyminiszterek moszkvai értekezletéről.

Amerikában — mint több svéd lap washingtoni tudósítója utal erre — nem igen örülnek Benes moszkvai megállapodásának. Az USA. külügyminiszteri mában felette tartózkodón nyilatkozott a szovjet-cseh szövetségi szerződésről. Benes hír szerint még Moszkvában marad. Svájci lapírjeslések szerint a cseh emigráns vezér mindenképpen közvetíteni akar a szovjet-nyelvi viszályban. Lengyel részről tegnap egy nyilatkozatok, hogy a közeledést kívánatosnak tartják, de előbb több kérdésben — elsősorban a lengyel határokat illetően — tárgyalózt állásfoglalást várnak Moszkvától.

A török helyzet

Az egész török sajtó részletesen foglalkozik az ország külpolitikai helyzetével. Vezérekkel meletta Menemencsoglu külügyminiszternek a török és külföldi sajtó képviselői számára tett nyilatkozatát. A lapok kivétel nélkül örömmel és meglepedéssel számolnak be Inönü kairói tanácskozásairól. Hangsúlyozzák, hogy a helyzet tisztázása után az ország a legnagyobb bizalommal nézhet a jövő elé. Elismeréssel adóznak Izmet Inönü politikájának, mely — mint írják — Kairóban újabb győzelmet aratott. Inönünek sikerült elfogadtatnia szövetségeseivel Ankarának azt az álláspontját, hogy Törökország, kényes külpolitikájára való tekintettel, a béke szilárd tényezője Közép- és Közép-Keleten. Mindazonáltal óvják a lapok a közvéleményt annak feltételezésétől, hogy Törökország most már teljesen biztonságban érezheti magát. „Törökország, lábhoz tett fegyverrel, minden eshetőségre készen áll továbbra is” — írja az egyik török lap.

Menemencsoglu török külügyminiszter a köztársasági néppárti parlamenti csoportja előtt részletesen beszámolt Iz-

Benes moszkvai megállapodását hűvösen fogadták Washingtonban

Eden nyilatkozott a kairói és teheráni tanácskozásokról

Times: Tulzottak a török és bolgár csapatösszevonásokról szóló hírek Dzumhuriyet: Kereskedelmi hajókon akármit szállíthatnak a Dardanellákon keresztül

Kirovograd harci szakaszán ellentámadásba mentek át a németek

met Inönü államfő kairói megbeszéléseiről. A beszámolót több felszólalás követte. A szónokok általában meglepedésüknek adtak kifejezést a fölött, hogy a kairói találkozó Törökországra nézve hasznosnak bizonyult. Ezt követően Szaraacsoglu miniszterelnök a kormány külpolitikájának irányelveiről szólott.

A török hadbalépés kérdése még mindig élénken foglalkoztatja az angolszász sajtót. A lapok utalnak arra, hogy a szövetségeseknek méltányolnuk kell Törökország szemonpontját is. A Daily Telegraph ankarai tudósítója szerint „Törökország nem avatkozik be a háborúba: saját kezdeményezésére semmi esetre sem lép fel fegyveresen Németország ellen.” A lap bizonyosnak tartja, hogy Anglia és az Egyesült Államok s lehetséges, hogy a Szovjetunió is, elfogadják azokat a javaslatokat, melyeket Inönü török államfő az Eden-Menemencsoglu találkozó és a kairói határozatok alapján tett.

A dolgok mai állása mellett folytatja a Daily Telegraph — arra lehet következtetni, hogy Törökország hajlandó támogatni a szövetségeseket, azonban csak oly módon, hogy ez a támogatás ne szolgáltatson okot Németországnak fegyveres beavatkozásra. Maga az a tény, hogy Törökország mozgósítaná erőit, nagyobb német és bolgár erőket kötne le.

Élénken fejtegeti a lap a törökországi légi támaszpontok igénybevételének lehetőségét is. Arra a következtetésre jut, hogy Törökország aligha bocsátja szövetségesei rendelkezésére kisázsiai repülőtereit. Az égeitengeri szigetek viszályodásáért indítandó harcban, — szolgálatokat tehet azonban az angol-szászokkal azzal, hogy légi terében nem ragaszkodik oly szigorúan a semlegességhez.

A Times című londoni lap tulzotaknal mondja azokat a híreket, melyek szerint mind Törökországban, mind Bulgáriában erős csapatösszevonások mennek végbe.

Emigránsok

A jugoszláv emigráns-csoportok között Tito kormányának megalakulása ismét felélesztette a lappangó ellentéteket. Bizonyos londoni jugoszláv körök már is Tito mellett szállnak síkra s erről a minap keserű megjegyzéseket tett Purics, a kairói jugoszláv kormány elnöke.

Moszkvai svéd laptudósítók arról adtak hírt, hogy a szovjet tájékoztató hivatal a hét elején közleményt adott ki, amely ismerteti a Krenl hivatalos állásfoglalását a jugoszláv emigránsok között felmerült ellentétek ügyében. A közlemény visszaillesztést vet a Tito-féle kormány megalakulásának előzményeire és körülményeire, majd annak a véle-

ménynek ad kifejezést, hogy Moszkva-hoz hasonlóan London is elismeri a Tito-kormányt. Ezzel szemben Mihajloviics tábornok nem ért el mást, mint a Szovjet elutasító állásfoglalását, — állapítja meg a moszkvai közlemény. — A szovjet kormány egyébként elhatározta, hogy pontos értékelések megszerzése céljából szovjet katonai bizottságot küld Tito balkáni főhadiszállására.

Zágrábban és Belgradban élénk szóbeszéd tárgyal képezi Tito „alkotmánya”. Különösen az tűnt fel, hogy a monarchiáról nem történik említés ebben az alkotmányban. Utalnak arra a berlini kijelentésre, amely szerint Teheránban alighanem ebben a tekintetben is bizonyos meggyezés jött létre a szövetségesek között. Berlinben egyébként rámutattak az emigrációban élő György görög király legutóbbi kairói nyilatkozatára is, melyben — mint ezt az amerikai United Press tudósítója állítja — hajlandónak nyilatkozott a trónra való igényét „alattvalói állásfoglalásától függővé tenni”. Ezt a nyilatkozatot természetesen fenntartással kell fogadni, ammi azonban az ily jelenségekben is kiolvasható, hogy máris megindult az a folyamat, melyet szövetséges részről már több ízben elkezdhetett volna mondottak s mely ha rem is söpri el az emigráns kormányokat, bizonyos átalakulásra kényszeríteni fogja őket, ha továbbra is részt akarnak venni a vezetésben.

A politikai arcvonal

Roosevelt-Franco-Salazar találkozó Gibraltárban

Stockholm. (Tp.). A Stockholms Tidningen című svéd lap értesülése szerint Roosevelt elnök Dél-Olaszországból jövet Gibraltárba érkezett és ott Franco tábornok, spanyol államfővel és Salazar portugál miniszterelnökkel találkozott. Roosevelt megbe-

szélést folytatott a két ibériai kormányférfiival.

Lisszabon. (Tp.). A Stockholms Tidningen című svéd lappnak a Roosevelt-Franco-Salazar találkozásról szóló hírével kapcsolatban portugál politikai körök nem foglaltak állást. Nem erősítették meg a hírt, de nem is cáfolták.

Eden: A Japánnal való kiegyezés a harmadik világháború magvát rejtene magában

London. (Ep.). Az angol alsóház keddi ülésén a távollévő Winston Churchill miniszterelnök helyett Eden külügyminiszter tartott nagyobb beszédet, amelyben a hadi helyzetet ismertette. Az utóbbi időben először — mondotta — Kairóban jött létre egy nemzetközi meggyezés a távolkeleti háborúval kapcsolatban Anglia hozzájárult ehhez a meggyezéshez, mert jól tudja, hogy „Németország, megsemmisíteni és azután Japánnal kiegyezni, egy harmadik világháború magvát rejtene magában”. A Teheránban létrejött határozatok értelmében a háborút meg fogják rövidíteni és sikerült a szövetséges hatalmak valamennyi katonai tervét szoros összhangba hozni. Adott időben a harcra fog magmutatkozni minden egyes tervnek a keresztülvitele, amelyet a teheráni ér-

tekezleten megtárgyaltak és elfogadtak. Még szűkszavubban, mint a teheráni és az első kairói értekezletéről, nyilatkozott Eden az Izmet Inönü török államfővel folytatott második kairói tanácskozásról. A török elnökkel való megbeszélések — mondotta Eden — logikus következményei voltak azoknak a tárgyalásoknak, melyeket ő maga öt hónappal ezelőtt Menemencsoglu török külügyminiszterrel folytatott. Jogos reményei vannak, hogy mindezek a megbeszélések hozzá fognak járulni olyan alap megerősítéséhez, amelyen a jövőben biztosítani lehet Nagybritannia, Szovjetország, az Egyesült Államok és Törökország együttműködését.

ANGLIA HADIANYAGGAL TÁMOGATJA TITOT

Hosszasan fejtegette Eden ezután Ju-

goszlávia helyzetét és többek között ezek mondotta:

— Anglia minden lehető követ, hogy Tito tábornok partizán haderőt hadianyaggal támogassa. Az angol politikának ebben a vonatkozásban, a szovjet-orosz és az amerikai kormányok is csatlakoztak.

Végül reámutatott Eden arra, hogy a következő hónapok hatalmas erőfeszítéseket követelnek majd a szövetségesektől és kemény, nehéz feladatok elé állítják őket. Nagy eszték előtt államok és sommi ok nincsen a könnyen hívó derültásra.

Hozzászólás Edén nyilatkozatához

London. (Ep.). Eden angol külügyminiszternek az alsóházban mondott beszédével kapcsolatban Birbieck konzervatív képviselő bírálja az angol hadvezetést Olaszországban. Sokaig fog tartani — mondotta — ezen az úton Németországba behatolni és a szövetségesek Németország kezére járnak akkor, amikor ebben a hadjárásban ember- és hadianyagot pazarolnak. Jobb volna valamennyi nehéz bombázót Olaszországból visszarendelni Angliába és a Németország elleni még súlyosabb táma-

Jásokhoz kellene azokat harcra vetni — fejezte be szavait a képviselő.

EDEN A DÉLITÁLIAI VESZTESÉGEKRŐL ÉS A HADMŰVELETEK NEHEZSÉGEIRŐL

Lisszabon. (Tp.) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Eden külügyminiszter alsóházi beszédében közölte az angol és amerikai csapatoknak az olaszországi harcokban elszenvedett veszteségeit. E szerint a partraszállás napjától november 23-ig az angol csapatok vesztesége volt: 3212 halott, 9709 sebesült és 3153 eltűnt, az összes veszteség tehát 16.074 ember volt. Az északamerikai csapatok vesztesége pedig ugyanezen idő alatt volt: 1603 halott, 6361 sebesült és 2685 eltűnt, vagyis összesen 10.649 ember.

Eden ezenkívül nyilatkozott az olaszországi harcokról is. El kell ismerni — mondotta — hogy az angolszász hadsereg előhaladása a déltusországi háború harmadik és negyedik hónapjában nem jelentkezik feltűnő keltől távol-ságokban. Ennek a magyarázata az, hogy most az olasz félsziget legke-szebb részére jutottak el, ahol az Apen-ninek az egyik tengerparttól a másik tengerpartig terjednek. Ahol pedig he-

gyek nincsenek, ott a megáradt folyók szolgálnak akadályul és a német védelmi csapatok jól kihasználják ezeket az elő-nyöket.

A VÖLKISCHER BEOBACHTER VÉLEMÉNYE A CSEH—OROSZ SZERZŐDÉSÉRŐL

Berlin. A Völkischer Beobachter című német lap a Benes és Moszkva között létrejött szövetségi szerződésről ezeket írja: Ha vizsgáljuk ezt az oroszán és az egér között létrejött szövetségi szerződést, megállapíthatjuk, hogy Moszkva a háború utáni Európából teljesen ki akarja rekeszteni Angliát. Ha ma a Szovjetunió a csehek függetlenségük elismerését igéri, akkor ezzel szemben elegendő emlékeztetni arra, hogy a balp államoknak ugyanezt az ígéretet tették. Néhány hónappal később pedig Moszkva a balp államokat szöröstitül-böröstitül elnyelte.

Ha azonban a londoni Times azt írja, hogy a háború után a Szovjet-unió közvetlen szomszédja lesz Csehországnak, ebből az következik, hogy Anglia, amely állítólag csak Lengyelország miatt lépett a háborúba, most ugyanezt a Lengyelországot fenntartás nélkül a bolsevizmus kése alá szállítja — írja a Völkischer Beobachter.

hogy az északamerikai csapatokhoz vonuljanak be, vagy pedig egészen kiválthatnak a hadi szolgálattól. Habsburg Ottó erre ívéreivel együtt kivált a katonai szolgálattól.

AZ ÚJ EURÓPAI REND NEM LEHET A FEGYVERES ERŐSZAK URALMA — HANGOZTATJA A Vatikán LAPJA

Róma. (Tp.) A Vatikán felhivatalos lapja, az Osservatore Romano vezércikkben foglalkozik Smuts tábornok, délafrikai miniszterelnöknek legutóbb Londonban tartott és nagy feltűnést keltett beszédével. Megállapítja a cikk, hogy Franciaország és Oszország nem vesztethetik el az eljövendő világban az őket megillető helyet. Smuts nyilatkozta, amelynben a háború utáni Európáról szólt, ellentétben áll az Atlanti Charta szemlével, továbbá a casablancai, moszkvai és teheráni határozatokkal is. Az új európai rend kizárja az olyan uralmat, amely a fegyveres erőszakon épülne fel és különbséget tenne nagy és kis államok között. Minden nép élethez való jogának érvényesülni kell — hangoztatja a Vatikán lapja.

SMUTS ÓVATOSSÁGRA INTI A HÁBORÚ TARTAMÁRÓL NYILATKOZÓKAT

Amszterdam. (Tp.) Az angol hírszolgálat jelenti Pretoriából, hogy Smuts tábornok, a Délafrikai Unió miniszterelnöke, aki tudvalevőleg hosszabb időt töltött Európában, visszaérkezett székhelyére. Smuts az újságírók előtt tegnap kijelentette, hogy néhány szakértő szerint a háború a jövő év elején véget ér. Ő a maga részéről már óvatossább lenne az ilyen kijelentések megjelölésében. A német fegyveres erők ugyanis még mindig jól harcolnak — mondotta Smuts — és Németországban még nem alakult forradalmi párt, mint 1918-ban. Japán legyűrese előtt kell az európai háborút befejezni. A második arcvonal kérdésével is foglalkozott és hangoztatta, hogy az jönni fog.

A SVÉD KÖVET VISSZATÉRT BERLINBE

Berlin. (Ep.) Richardts berlini svéd követ hétfőn visszatért állomáshelyére. A követ a berlini svéd követségnek az angolzász repülők bombái által történt elpusztítása után jelentéstételre Stockholmba utazott.

Bari tánpótlási támaszpontot és a kikötő berendezéseken bombatalálatokat ért el. A Földközi-tenger területe fölött tegnap 7 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Rommel különleges megbízatása Dániában

Berlin. (Rador). Dr. Martin Hellensleben, a DNB. katonai szakértője kiemeli, hogy Rommel tábornagnak a jütlandi parti erődökben végzett ellenőrző látogatása a legnagyobb érdekldést keltette az európai katonai körökben, sőt máshol is mindenütt.

— Bizonyos, — írja a katonai szakértő, — hogy ezeknek az ellenőrző látogatásoknak, különleges fontosságuk és rendkívüli okuk van. Minden bizonnyal összefüggésben vannak a teheráni és a kairói értekezlettel, ahol kifejezésre jutott Sztalinnak az az igen nagy elégedetlensége, hogy Itáliában az angol—amerikai katonai eredmények felette csekélyek.

— A német katonai körök nagyon jól tudják, hogy Sztalin Teheránban katonai tervet tervezett elő, amelynek értelmében a valódi második arcvonalat kell létesíteni Németország, azaz Európa ellen.

— Sztalinnak ez a követelése jelenti egyrészt a nyári és őszi orosz támadások esődjét, másrészt az angol—északamerikai hadseregeknek szóló parancsnak is tekinthető, — hangoztatja a DNB. katonai szakértője majd így folytatja:

— A német erők már régebben elfoglalták helyüket egy esetleges ellenlökés megvalósítására.

— A német védelem készen várja az ellenségnek esetleg Dániában való megjelenését. Ez világlik ki a hivatalos közleményből is, amely jelenti, hogy a dániai erődítményeket az utóbbi napokban felújították. Kétségkívül Rommel tábornagnak egy különleges megbízatásáról van szó, a német tábor nagy tehát minden bizonnyal vezényelte alá vett más védelmi műveket is azon a hosszú védelmi és támadó vonalon, amely körül fogja Európát.

BRAZILIA EXPEDICIÓS CSAPATOKAT KÜLD AZ EURÓPAI HARCTEREKEKRE

Buenos Aires. (Ep.) Brazília kormányja végleg elhatározta, hogy legközelebb braziliai csapatokat küld az európai harcerekre a szövetséges csapatokhoz. A braziliai expedíciós hadsereg parancsnoka kijelentette, hogy csapatai nem a szövetségesekhez nyemnek beosztást, hanem külön egységet alkotnak saját tisztjeik vezetése alatt. Nemcsak szárazföldi, hanem légi kötelékek is lesznek közöttük.

CLARK TÁBORNOK „ERŐSÍTÉSEKET” VÁR ÉS NEM „SZENATOROKAT”

London. (Tp.) Don Ifdon írja a Daily Mail hasábjain, hogy Clark tábornok, az 5. amerikai hadsereg parancsnoka kifogásolja, hogy egy újabb szövetséges tiszti küldöttség érkezik Oszországba. „Értsék meg végre, — mondotta a parancsnok, — hogy én itt háborút viselek és nem vagyok hatóság. Hiába kértem erősítéseket, — ezek helyett szenátorokat küldnek nekem”.

Kereskedelmi hajók hadianyagot is szállíthatnak a Dardanellákon keresztül

Isztanbul. (Ep.) A Dzsuhuriye, című török lapban Abedin Daver cikket írt és abban értelmelenség és céltalannak mondotta azt a feltevést, hogy Törökország, a portugál mintára, támaszpontokat bocsát majd a szövetséges hatalmak rendelkezésére. E kijelentését a török külügyminiszter legutóbb elhangzott szavaira alapozta, amelyek szerint Törökország külpolitikájában semmiféle változás nem következik be. Ami a szövetséges hajók forgalmát, illetve a hadianyagszállítást illeti a tenger szorosokon át, ebben a kérdésben kizárólag a Montreuxben létrejött szerződés rendelkezései mérvadók. Mint eddig, ugy a jövőben is a hadviselő államok kereskedelmi hajói, — tekintet nélkül rakományukra — a tengerszoros útját igénybe vehetik.

PÉTER KIRALY SZEMÉLYESEN SZERETNE TÁRGYALNI TITÓVAL

Lisszabon. (Tp.) A Daily Telegraph diplomáciai tudósítója szerint Péter jugoszláv király részt szeretne venni az az erőfeszítésekben, amelyek arra irányulnak, hogy hidat építsenek a kairói emigráns jugoszláv kormány és a Tito-bizottság között tatóngó mély szakadék fölött. A tudósító szerint a király főként személyes megbeszélést szeretne folytatni Tito tábornokkal.

A Daily Sketch című angol lap tájékoztatója szerint a szövetségesek nem hajlandók tárgyalni a kairói jugoszláv kormányval és ha Péter király lépést tenne is a Tito-bizottság felé, úgy elkésett vele, mert Tito ezt már nem veszi tudomásul.

„Egyelőre nem időszerű” a Tito kormány elismerése, — mondják Londonban

London. (Ep.) A szovjet—orusz katonai bizottságnak a szerbiai Tito-kormányhoz való küldése londoni diplomáciai körökben azt a véleményt keltette, hogy ez egyelőre a jugoszláv partizán-kormánynak végleges elismerésével. Ezzel a szerbiai zűrzavaros helyzet még bonyolultabb lesz. Ebben kijelentik, hogy a jugoszláv partizán kormányak Anglia, vagy az Egyesült Államok részéről való elismerése „egyelőre nem időszerű”.

MEGÉRKEZETT AZ ÚJ OROSZ KATONAI ÁTTASÉ SZÓFIÁBA

Szófia. (Ep.) Dimitrevics-Zialkov György őrnagy, a Szovjetunió új bulgá-

riai katonai áttaséja, megérkezett a bolgár fővárosba, hogy Ikonikov tábornok, eddigi katonai áttasé felváltsa állásában. Bulgária új katonai áttaséjaként Blisnakoff őrnagyot küldte a Szovjetunióba. Ma utazik el Isztanbulon keresztül Moszkvába, hogy hivatalát átvegye.

A hét végén érkezik Szófiába Ulmita is, akit Mussolini nevezett ki Bulgáriába olasz követnek. Elődjét, Mamellit állásától a Duce felmentette.

AMERIKÁBAN FELOSZLATTÁK AZ OSZTRÁK ÖNKÉNTES HADTESTET

Washington. (Ep.) Az Egyesült Államok hadügyminisztériuma visszavonta azt az engedélyt, amelyet 1942-ben adott egy osztrák önkéntesekből álló csapatnak Habsburg Ottó főherceg vezetése alatt való felállítására. Az önkéntes-hadtest feloszlátása azért következett be, mert csak kevés önkéntes jelentkezett. Az amerikai katonai hatóságok az önkénteseknek tetszésére bízták,

Jelentéseink a harcerekéről

Slobintól délnyugatra ellentámadással visszavetették az átmenetileg betört szoviet harc csoportokat

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harcerekén Kirovograd szakaszán a széles fronton támadó szoviet csapatokat véresen visszaverték. Német páncélos kötelek, a légi fegyvernem hatásos támogatása mellett, ellentámadásokba mentek át, megtörték a szoviet csapatok ellentámadását és néhány betörési helyről kivetették az ellenséget. A harcok közben a német csapatok egy Kirovogradtól északra fekvő fontos helyet, amelyet átmenetileg elvesztettek, visszafoglaltak.

Zsitomirtól északraletré lévő körzetben a német csapatok visszavetették az ellenség erős kötelekeit és közben súlyos veszteségeket okoztak a szoviet csapatoknak.

Slobintól délnyugatra a Szovjet erős gyalogsági és páncélos kötelekkel megkezdte a várt támadást. Elkeseredett harcokban a német csapatok teljes elhárító sikert értek el. Az átmenetileg betört szoviet harc csoportokat ellentámadással visszavetették. A szoviet csapatok ezen a szakaszon különösen súlyos veszteségeket szenvedtek, 40 szovjet páncélost szétlőttek.

Neveltől délre a Szovjet új erők felvonulata után jelentősen fokozta nyomását. Az ellenséges támadásokat kemény har-

cok után visszavetették és egyes helyi betöréseket elretesztettek.

Dél-Olaszországban az ellenséges erők tegnap az Adriai-tenger partvidékén keskeny fronton újból támadást keztek. Az angol csapatok támadásai, az erős tüzérségi és repülő támogatás ellenére, csak egyes helyeken értek el lényegtelen tetőponyereséget. Egyébként a támadások az elhárító tüzben, vagy a közelharcban összeomlottak. A betörési helyekért a harcok még folyamatban vannak.

Egy német harc repülőgépkötélék december 14-re virradó éjtszaka megtámadta

Legújabb

Amerikában nem igen örülnek Benes moszkvai megállapodásának

Stockholm. (Tp.) Washingtonból érkezett jelentés szerint Amerikában nem nagy lelkesedéssel fogadták a cseh—szovjet szerződés megkötéséről szóló híreket. A Stockholms Tidningen című svéd lap értesülése szerint a washingtoni külügyminisztériumban igen tartózkodó formában adnak kifejezést annak a reménynek, hogy a cseh—orusz egyezmény nem kerül összehozásba az egész világot átfogó, háború utáni új szervezés megvalósításával. Hivatalos washingtoni körök szerint a szerződés nem sérti a moszkvai értekezleten hozott határozatokban lefektetett alapelveket, kormánykörökben azonban annak a reménynek adnak kifejezést, hogy hasonló egyezmények nem jönnek létre más országok között is.

Lemondott Irán miniszterelnöke

Ezerum. (Rador). Suhely iráni miniszterelnök tegnap délután kihallgatáson jelent meg a sahnál, — közh a teheráni rádió. — A miniszterelnök, az uralkodóval való hosszas tárgyalása után benyújtotta lemondását.

CORSO-MOZI, Arad Tárbeszélés 23-64. Inr. Nr. 9616-1939
Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor

Pénteken bemutató. Az idegtesztő izgalom filmje:
A halál torkában
Anneliese Uhlig, Carl Raddatz, Leo Slezák.
Műtőlára: A cirkusz emberei

A Déli Hirlap gazdasági és jogi figyelője

Főmunkatársak:

CSÁKANY BÉLA dr.
és
TAKATS LAJOS dr.

40

A pénzügyminisztérium az egyedárusítási cikkéről szóló törvény alapján hetvenöt százalékkal felemelte a gyufa eladási árát (M. O. 1943 XII. 10., 1041. számú minisztertanácsi napló)

Egy másik pénzügyminiszteri rendelet a 300.000 lej adóalapig terjedő jövedelemmel bíró kisiparosokat 10.000 lej értékig való munkadíjak után mentesítette az 1,7 százalékos munkavállalási illeték alól. Ugyanebben a rendeletben a minisztérium a szóbeli megállapodás alapján végzett helyi fuvarozásokat szintén 10.000 lej értékig felmentette az 1,7 százalékos szerződési aránylagos bélyegilleték fizetése alól. A rendelet szigorú bírságot helyez kiállításba azok részére, akik a 10.000 lejnél nagyobb összeget kisebb töredék-összege osztják, hogy ilyen módon az illeték lerováásának kötelezettsége alól a szerződést hivonják. (M. O. 1943 XII. 10., 418.191. számú rendelet)

Ugyancsak pénzügyminiszteri rendelet intézkedik az olvasztott zsir új adója kérdésében. Tulajdonos, hogy a zsir adóját a vágóhidra beszállított sertések után való 500 lejes fix illeték alakjában kell leróni. Az 500 lejes illeték december 15-i hatállyal a minisztérium 250 lepre szállította le. Az eddig fizetett összeget visszafizetésére vagy jóváírására az érdekelt igényt nem tarthat (454.360. számú rendelet)

A sorozási törvény ez év június 21-én — mint ismeretes — olyan értelmében módosították, hogy a 18 és 19 éves ifjakat is besorozzák. A módosított rendelettervény bizonyos esetekben módot ad a katonai szolgálat megkezdésének elhalasztására. Ugyan ekkor azonban általában szabály, hogy a katonai halasztás ellenében bizonyos összeget kell az érdekelt személynek katonai illeték címén az államnak fizetnie. Arra való tekintettel azonban, hogy a katonai szolgálatnak 18 éves korban való megkezdése kivételes jellegű, a pénzügyminisztérium a halasztásban részesülő ifjakat 20 éves korukig mentesítette a katonai illeték fizetése alól. (M. O. 1943 XII. 8. 866. számú rendelettervény)

A nemzetgazdasági minisztérium ellenőrző szervei az utóbbi időben növekvő számban vettek fel kihágási jegyzőkönyvet a gabonafélék vásárlásáról, eladásáról és a termékek megállapításáról intézkedő rendelettervény alapján. A további kihágások megelőzésére a minisztérium rendelettervénnyel 10 millió lejig terjedhető pénzbírság kiróására, a kihágást elkövető vállalat élére való ellenőr kirendelésére és végső fokon az illető vállalat elzárására adott engedélyt (M. O. 1943 XII. 10., 810. számú rendelettervény)

Az egyes bírói hatóságok részéről az igazságügyi minisztériumhoz érkezett jelentések arról számolnak be, hogy igen sok azoknak a falvakban — minden bizonnyal elsősorban a falvakban — akiket szülei, legnagyobbbanszében hanyagsággal, az anyakönyvi hivatalban születésekor nem jelentettek be. Az ebből származó nehézségek kiküszöbölésére a minisztérium rendelettervénnyel módosította a büntetőtörvénykönyv 450. szakaszát. E szerint az államilag elismert felekezethöz azt a felhívást, aki keresztlest vagy esküszót végz, mielőtt az újszülött bejelentése, illetve a polgári esküvő megtörtént, egy hónaptól hat hónapig terjedő elzárással és 10.000 lejig 25.000 lejig terjedő pénzbírsággal büntetik. (M. O. 1943 XII. 6., 800. számú rendelettervény)

Az országos ár-kormánybizottság abból a célból, hogy a gyümölcstermelők termésüket jó áron értékesíthessék, a belföldi gyümölcs ára eddig érvényben lévő valamennyi korlátozó rendelkezést hatályon kívül helyezte s így az adás-vétel szabaddá tette.

A kormánybizottság érvénytelenítette a borocot legmagasabb áráról szóló rendelkezést

Az új polgári perrendtartás fontosabb intézkedései

Ismereti: CSÁKANY BÉLA dr.

A hivatalos lap 1943 június 23-i 143. számában közölt 394. számú rendelettervény a törvénykezés gyorsításáról, valamint a hatályában Dél-Erdélyre is kiterjesztett román polgári perrendtartás az eddig érvényben volt törvények-

től sok tekintetben eltérő intézkedéseket tartalmaz. Ez alkalommal az újabb s 1943 szeptember 15-től érvényben lévő intézkedések közül azokat ismertetjük, amelyek a gyakorlati élet szempontjából a legáltalánosabb érdekek.

hatáskör

A járásbíróóságok első és utolsó fokon eddig azokban az ügyekben ítéleztek, amelyekben a per tárgyának értéke legfeljebb 5000 lej volt. Ezt a határt most felemelték 50.000 lejre. Ez az értékhatár nem csak a pénzbeli követelésekre vonatkozik, mint eddig, hanem általában minden kepesetre, így a birtokháborítási és tulajdonjogi perekre is. Ezekben tehát szintén a per tárgyának értéke szabja meg a járásbíróóság hatáskörét. Amennyiben a per értéke 50.000 lejen alul van, az ügyben a járásbíróóság első és utolsó fokon, amennyiben az érték 50.000 lejen felül, de a járásbíróóság hatáskör felső határát jelző 300.000 lejes összegben belül van, a keresetek fellett első fokon dönt. Ugyanez a megkülönböztetés vonatkozik a bérleti, vagy haszonbérleti szerződések teljesítése, megsemmisítése, vagy felbontása iránt indított és a kiköltözési perekre nézve is. Itt a per értékét az évi bér alapulvételeivel számítják ki, a fűtési és bármilyen, a szerződésben az adókon kívül járulékosan kiköltött díj beszámításával. Ha a per tárgya lakbérkövetelés, vagy kártérítés, általában tehát bérleti vagy haszonbérleti viszonyból folyó, de pénzbeli követelés, a bíróság hatáskörét már nem az évi bér, hanem a kereseti összeg szabja meg.

Értékre való tekintet nélkül első és utolsó fokon bírálják el a járásbíróóságok a vetésben, szántóföldekben és gyümölcsösökben a hozott kárak megtérítése iránti pereket; az árkok, öntözőcsatornák, ártak tisztítására irányuló kérelmeket; a kerítés megromlására következően támasztott igényeket.

Értékre való tekintet nélkül első fokon bírálják el a járásbíróóságok a határjeltek elmozdítás, iránt indított pereket; az öntözőcsatornák, vagy általában a vízterők kihasználása tekintetében végzett munkálatakból eredő követeléseket; a szolgalmak gyakorlására, a közös felak és árkok használatára, valamint a szomszédok között az épületeknek egymástól való távolságára vonatkozó pereket.

A perérték kiszámításánál csak a tőkeveendő figyelembe, kamatok nélkül.

A törvényszék hatáskörébe tartozik mindazoknak az ügyeknek az elbírálása, amelyek fentiek szerint nem tartoznak a járásbíróóság hatáskörébe. Eszerint első fokon dönt a törvényszék mindazokban az ügyekben, amelyekben a per értéke 300.000 lejen felül van. A törvényszék illetékessége ez értékhatáron felül minden perre kiterjed tekintet nélkül az ügy mivoltára. Kivételt csak azok az ügyek képeznek, amelyek az előbbiek szerint értékre való tekintet nélkül a járásbíróóság hatáskörébe tartoz-

Jogorvoslatok

Azokban az ügyekben, amelyekben a járásbíróóság első és utolsó fokon dönt, az ítélet ellen felülvizsgálati keresnek (recurs) van helye. Ennek határideje az eddigi 5 nap. Ezt most az oly ügyekre is kiterjesztették, amelyekben eddig külön törvény más határidőt állapított meg. Így e határidő a munkabíró-sági ítéletekre is vonatkozik. A felülvizsgálati keres indokait a törvényszék által kitűzött első tárgyalási nap előtt leg-kevesebb 5 nappal kell a törvényszékhez benyújtani a jogorvoslat semmisségének terne mellett. Ugyanily módon kell a munkabíró-sági ítéletek ellen beadott felülvizsgálati kereset is megindokolni s így ma már nincs lehetőség arra, hogy azokban az ügyekben az indokok benyújtására újabb határnapot lehessen kérni.

Azokban az ügyekben, amelyekben a járásbíróóság első fokon dönt, a fellebbezési határidő az eddigi 15 nap helyett 10 nap.

Ha az érdekelt fél a tárgyaláson jelen volt, a határidőt az ítélet kihirdetésének napjától, ha nem volt jelen, az írásbeli kézbesítés napjától számítják.

A törvényszék első fokon hozott ítélete ellen beadható fellebbezés határideje az írásban való közléstől számított 15 nap.

nak. A hatáskörébe tartozó ügyekben a törvényszék mint elsőfoku bíróság jár el.

Mint másodfoku bíróság ítélez a törvényszék azokban az ügyekben, amelyekben a járásbíróóság első fokon dönt. Ide általában az 50.000 lejen felüli és 300.000 lejen aluli ügyek tartoz-

nak. Mint felülvizsgálati bíróság jár el a törvényszék azokban az ügyekben, amelyekben a járásbíróóság első és utolsó fokon dönt (az 50.000 lejen aluli, valamint azok az ügyek, amelyekben értékre való tekintet nélkül első és utolsó fokon ítélez a járásbíróóság).

Azokban az ügyekben, amelyek a törvényszék előtt szeptember 15-én folyamatban voltak s amelyek az ismertetett intézkedések következtében újabban a járásbíróóság hatáskörébe tartoznak, a törvényszék továbbra is mint elsőfoku bírói hatóság ítélezik.

Közvetlen határozatok ellen külön jogorvoslatnak helye nincs. A határozat az érdemi ítélet ellen jogorvoslat során lehet megtámadni.

Lényegesen megváltozott a törvényszéknek másodfokon, avagy első és utolsó fokon hozott ítélete ellen beadható felülvizsgálati kereset (recurs in casate) határideje. Azokban az ügyekben, amelyekben a felülvizsgálati kereset elbírálása a tanács hatáskörébe tartozik, a határidő az ítélet kézbesítésétől számított 15 nap az eddigi 30 nappal szemben. Továbbra is 30 nap alatt lehet azonban beadni a felülvizsgálati kereset azokban az ügyekben, amelyekben az elbírálásra a semmisszék illetékes, annak ellenére, hogy a megtámadott másodfoku ítélet a törvényszék hozta. Így eset állt fenn például a telekkönyvi ügyekben, tekintettel arra, hogy az 1943 június 22-i 142. számú Livaltus tapan megjelent 359. sz. rendelettervény 14. szakasza a telekkönyvi ügyeknek harmadfokon való elbírálását ismételtelen a semmisszék hatáskörébe utalta. Ennek ellenére nézetünk szerint az ingatlanvégrehajtási ügyekben a 15 napos határidő az iránnyadó, mert itt első sorban az ebben a tekintetben érvényben hagyott régi végrehajtási törvény keretein belül érvényesített végrehajtási jogról van szó.

(Folytatjuk.)

A munkakönyvekkel kapcsolatos jelentkezés és a nyilatkozat benyújtása

A kereskedelmi és ipari munka nyilvántartásának, elhelyezésének és irányításának megszervezéséről szóló rendelettervény első végrehajtási utasítása, miként már részletesen közöltük, november 20-án jelent meg a hivatalos lapban. Ennek az utasításnak intézkedése alapján:

Személyesen kell jelentkezniük a munkaközvetítő hivatalban — anélkül, hogy nyilatkozatot kellene kiállítaniuk — a segédkönyv nélküli dolgozó kereskedőknek, kisiparosoknak, az otthonukban dolgozó munkásoknak, a jelenleg munkanélküli álló munkásoknak és képesített nem bíró munkásoknak, abból a célból, hogy személyes adataikat felvegyék. A jelentkezés alkalmá-

val be kell mutatniuk foglalkozásukat igazoló okmányukat, tehát kereskedőknek a cégjegyzési okmányt, kisiparosnál az iparengedélyt vagy mesterkönyvet (segédkönyvet), az otthon dolgozó munkásnál hasonlóképpen a segédkönyvet, mesterkönyvet vagy iparengedélyt. Ezenkívül bemutatandó a népi eredetű igazoló okmány is, ennek hiányában a keresztlevel vagy születési bizonyítvány. A végső határidő december 20. (Timişoara-Temesvároct a munkaközvetítő hivatal a főpostával szemben lévő tanonc-otthon 52. számú helyiségében nyert elhelyezést. Egysszóval az alkalmazottak nélkül dolgozó kereskedők és iparosok, valamint otthon dolgozó munkások személyesen itt

kötelesek jelentkezni.)

A segédkönyvvel dolgozó kereskedők és iparosok két példányban nyilatkozatot állítsanak ki önmagukról és személyzetükről. A nyilatkozat hivatalos úrlapokon történik. A nyilatkozat Md. A megjelölést viseli és a munkakönyvek kiállításának csak előkészítő adatait tartalmazza. Efelőre csak számszerű és nem név szerint való adatokat kell közölni. A névszerinti adatok rovatait csak: an a tulajdonost illetőleg tartalmazza az úrlap. Az első adat a betegsegélyző pénztár székhelyének megnevezése, amelynek illetékességéhez tartozik a nyilatkozatadó kereskedő vagy iparos. Itt jegyezzük meg, hogy ebben az esetben, ha a székhely más betegsegélyző pénztárhoz tartozna, mint a fiók vagy mint a termelési hely, ugy utóbbiaknak külön kell nyilatkozatukat benyújtaniuk a szerinti illetékes pénztár területén lévő munkaközvetítő hivatalnál. Ahol nincs ilyen hivatal, ott a betegsegélyző pénztár közegéhez kell a nyilatkozatot betervezni. fahelyeken pedig a köz-ségi jegyző kezébe. Az úrlap külön rovatot tartalmaz a társaságok és külön rovatot az egyéni cégek számára. A következő rovatok: a vállalat címe, továbbá a vállalat tárgya. A nomenklatura elnevezési rovat üresen ma-

zést s a kiskereskedelmi számára az eladási ár hasznosulását 15 százalékban szabta meg. (Argus, 1943 XII. 13., 9184. szám.)

Árszabályozó tevékenysége során a kormánybizottság a heten a kólaajtermékek belföldi ára (Universul, 1943 XII. 16., 334. szám), a likőr és pálinkafélék árának kiszámítására (Universul, 1943 XII. 16., 344. szám), a felvágottfélék és házi füstölt-nyagok árára, továbbá a cipőkészítés díj-szabására nézve intézkedett; bérszabályozó

tevékenysége a sörgyárakban dolgozó munkásokra terjed ki. (M. O. 1943 XII. 11., 352. számú rendelet).

Az ár-kormánybizottság arra figyelmezteti a borbélyokat, fodrászokat, vegytisztítókat, festőket, fórfalkalapjavítókat és férfiszabókat, hogy kötelesek a megszabott díjszabást helyiségükben látható helyen ki függeszteni. A rendelkezés ellen vétőket a szabálytervény alapján büntetik (Argus, 1943 XII. 13., 9184. szám.) (p. l.)

A Déli Hírlap gazdasági és jogi figyelője

(Folytatás a 3-ik oldalról)

rad, mert ezt hivatalból töltik ki. A következő rovat a kamarai cégbejegyzés száma, kelte és a cégjegyzőhivatal helye. A következő hasáb a tőkére vonatkozik. Az aláírt és befektetett tőke számára külön hasáb van s ezt megelőzőleg egy hasáb az aláírt, illetve befektetett tőke évének feltüntetése számára. Külön rovat van annak feltüntetésére is, hogy román vagy idegen tőkérel van-e szó. Mivel idegen tőke elnevezés alatt nálunk külföldi tőke megjelölése szokásos, úgy véljük, hogy román tőke alatt a román állampolgárok tőkerésze értendő, függetlenül a népi eredettől. Mindamellett — a hivatal vezetőjének felvilágosítása értelmében — ajánlatos a románosított vállalatoknál román tőke gyanánt a románosított tőkére százalékát feltüntetni. A következő hasáb a vezetőség személyes adatait tartalmazza. A feltüntetett személy minőségére nézve a hasáb a következő megnevezéseket tünteti fel: tulajdonos (két személy számára van hely. Ha több a tulajdonos, vonással lehet a sort több részre osztani), bérli (arra az esetre, ha a vállalatot valaki kibérelte), igazgató kiküldött (adminisztrátor delegát), vezető igazgató. Ha a vezető személy a felsorolt megbízottak egyike se volna, hanem más elnevezés alatt szerepel, úgy a megnevezés nélkül álló sor megfelelő hatábjába beillesztheti állása megnevezését, például fiókvezető (conducator de filiale).

Az első oldal jobb felé eső részei a 10 munkánál kevesebbet foglalkoztató iparosokra és egyéni kereskedelmi cégek tulajdonosaira vonatkozó személyes kérdések rovatát tartalmazza.

A rovat kérdései a következők: a. a vállalat létesítésének időpontja; b. tulajdonosa-e az ingatlanok, ahol a vállalat működik; c. gépek és eszközök tulajdonosa-e; d. milyen más tulajdon felett rendelkezik; e. mennyi földje, állatállománya és mezőgazdasági gépe van; f. milyen adósságai vannak; kölcsön, kezizálog, jelzálog; g. miként árusítja termékeit (helyben, vásárokon, házalva); h. hány hónapig dolgozik évente és milyen foglalkozásból ered fő jövedelmi forrása; i. milyen országrészről szerződési alkalmazottait.

A kiegészítő kérdések második csoportja az iv jobboldalának alsó sarkában a közép és nagy vállalatokra vonat-

kozik és a következő kérdéseket tartalmazza: a. van-e eljárási hivatala; b. fenntart-e étkezőt és hány munkása étkezik ott naponta; c. van-e fürdőberendezése; d. van-e mosatóháza és mennyi a bennlakó; e. hol látogatják a szakmai tanfolyamokat; f. milyen munkás- és családsegélyző intézményeket létesített, g. miképpen szervezte meg a munkások szabad idejét (könyvtár, sport, színház, mozgóképek stb.).

A nyilatkozat második oldala az alkalmazottak csoportjait tartalmazza fontoságuk szerint. Igazgatási, műszaki személyzet, képesített, ipari és képesítetlen munkások, inasok a főbb csoportok elnevezése. Az igazgatási és a műszaki csoport felsőbb és alsóbb alcsoportokra oszlik. Minden csoport két részből áll: beltróli és külföldi munkások rovatából. És minden rovat két részre oszlik, férfi és női személyzet rovatára. A rovatok sorait a különféle nemzetiségi megoszlás szerinti felsorolások képezik. Ezek a következők: román, német, olasz, magyar, orosz, bolgár, zsidó és két üresen hagyott sor más nemzetiségek számára. A rovatlap két utolsó hasábjára a szerint oszlik meg, hogy a felsorolt személyek közül hány tagja a betegsegélyző pénztárnak és hány nem. Az egyéni cégeknél, iparosoknál és személyi társaságoknál a felsőbb igazgatási személyek rovatába a tulajdonosok adatai is bevezetendők. Az irodai alkalmazottak, rakodó munkások, raktárnokok az alsóbb igazgatási szervek rovatába vezetendők. A megfelelő rovatokba nem az egyes személyek nevét, hanem a csoportba tartozó személyek számát kell beírni.

A harmadik oldalra ugyancsak szám szerint vezetendő a képesítéssel bíró munkások (takácsok, fűzők, vasasztergályosok, szerelők stb.).

A negyedik oldalra a képesítéssel nem bíró vagy csak fél képesítéssel rendelkező személyek kerülnek ugyancsak szám szerint. E rovatban közelebből meg kell jelölni az egyes csoportba tartozók tevékenységi körét. Az üzleji szolgák, kifizetők, ugyancsak erre a negyedik oldalra vezetendők, szám szerint és nem név szerint. A cégek, iparosok és vállalatok aláírásukat az iv alsó szélére helyezik el.

(:)

Kérdezzon — mi felelünk

Aradi érdeklődő. Csak teljes névvel aláírt kérdésekre adunk választ.

B. J. Buziás-Buziásfürdő. A cégtáblák után semmiféle bélyeg vagy illeték nem jár. A repülőbélyeg-illeték, amelyet megszabott nyomtatványon évenként kellett leróni, végkép megszűnt. A bélyegtörvény 1. szakaszának 4. paragrafusa kifejezetten megteszi a cégtáblákat és az üzletre, valamint az árucikkekre vonatkozó felírásokat mindennemű bélyegilleték alól.

R. TIMISOARA-TEMESVÁR. Az 1943-44. évre érvényes rekvirálási díjszabás a hivatalos lap 1943 október 11-i 238. számának 9196—9206. oldalán jelent meg. A díjszabás 16. pontja egy egygyűgyas szoba árát tízre részére 130—200 lejben, a tiszt részére 25 lejben szabja meg naponként.

K. B. TARNAVENI-DICSŐSZENTMARTON. Az alkalmazottaknak fizetendő gratifikáció tekintetében — amint arról 39-ik Figyelőnk bevezető cikkében megemlékeztünk — november 27-én kiadott 417.327. számú rendeletben intézkedett. E szerint minden gratifikáció, amelyet az alkalmaz-

jott írásbeli vagy szóbeli szerződés értelmében kap, a fizetés részének számít. Nem számít be a fizetésbe az a gratifikáció, amelyet az alkalmazott alkalmasságon kap, mintegy munkájának megjutalmazásul. A multra nézve csak azok után a gratifikációk után kell adót fizetni (a bélyegtörvény 14. szakaszának 19. paragrafusa szerint), amelyeket állandó jelleggel megállapított időpontban fizetnek s összeük a havi vagy évi fizetés összegét több mint 50 százalékkal növelik.

(Oe.)

Határidő napló

DECEMBER 18:

Az október 26-án, illetve november 1-én kötött vagy megújított lakbér-szerződéseknél a 2 százalékos aránylagos illetékekkel való bírságmentes illetékeztetése eddig a napig lehetséges.

DECEMBER 20:

A különleges munkakönyv kiállításához szükséges adatokat az érdekelteknek eddig a napig kell bejelenteniük a munkaközvetítő hivatalban, illetve társadalombiztosító intézetben, falun a jegyzősegen.

DECEMBER 31:

100 lejes bankjegyek forgalmi érvénye lejár.

Azok a városi konverziós adósok, akik eddig a napig a már előzőleg leszállított adósságot teljes egészében kifizették, 9 százalék kedvezményvel tehetnek eleget kötelezettségüknek.

Dec. 17, péntek:
Róm. kat.: Lázár
Protestáns: Lázár
Ortodox: Dániel

Napkelte: 7 ó 42 p
Napny.: 16 ó 10 p
A nappal hossza:
8 óra és 28 perc.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. — Szerkesztőség: Timisoara I., Boulevard Regina Maria 8. kiadóhivatal: I., Piata Bratianu 3. szám

Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhöz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Araden előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

Hirdetőknek figyelme!

Felhívjuk hirdető feleink szíves figyelmét arra, hogy a Déli Hírlap karácsonyi száma a szokottnál nagyobb terjedelemben jelenik meg. Erre a száma tehát a rendes hirdetési terület jóval meghaladón vehetünk fel úgy kereset-, mint próhirdetéseket. Tekintettel azonban arra, hogy hirdetési területünk így is korlátozott lesz, kérjük hirdető feleinket, szíveskedjenek a Déli Hírlap karácsonyi számába szant hirdetéseiket minél előbb feladni. Karácsonyi hirdetéseket a kiadóhivatal december 20-ig vesz fel.

— Szerezzünk örömet a Szent Erzsébet-otthon növendékeink. Közeledik a karácsony és a timisoarai-temesvári józsefvárosi Szent Erzsébet-gyermekotthon vezetősége Jézus születésének ünnepét örvendéssé kívánja tenni az intézmény 60 kiesi ápoltnak. Ehhez kéri a jászivű és gyermekszerető közönség segítségét. A vezetőség reméli, hogy a nem emberbaráti célra szívesen adománvot mindenki játékszert, mesekönyvet, süteményt, gyümölcsöt és más ajándékot, vagy az ezek beszerzésére szolgáló pénzt. Karácsonyfát óhajtanak állítani az otthon szegény gyermekeinek és az a szándék, hogy minden növendék megtalálja a karácsonyfa alatt a maga szeretetsomagját. A szíves adománvok vagy a Szent Erzsébet-otthonban, vagy pedig a józsefvárosi római katolikus plébánián adhatók le.

— Vadvizek lecsapolása Timis Torontal-Temes Torontal megyében, Timis Torontal-Temes Torontal megye több községében a vadvizek évtizedek óta rengeteg kárt okoznak. Miután nincsen megelégedő lefolyásuk, a vadvizek óriási földterületeket árasztanak el és azokat hozzáférhetlenné teszik a megművelés számára. A timisoarai-temesvári folyam-mérnökség előterjesztésére a munkaügyi minisztérium a Resita-Resica műveknél kellő számú szivattyút rendelt, a vadvizek lecsapolására. A szivattyúk már elkészültek és legközelebb Partos, Banloc-Bánlak, Ciavus-Csávos, Pustinis-Öregfalva, Neuburg-Ujvár, Beregsau-Bereg-szó, Jimbora-Zsombolya, Samicolaun-mare-Nagyszentmiklós és Periam-Perjámos községekben állítanak fel egyet-egyvet. A szivattyúk a közel jövőben már megkezdik működésüket.

— Letartóztatott szélhámos. A timisoarai-temesvári rendőrség letartóztatta Campeanu Liviu 21 éves fiatalalembert. Campeanu egy időben tisztviselő volt, de különböző szélhámoskodása miatt elbocsátották. Azóta hol főiskolai hallgatóként, hol papként szerepelt, legutóbb pedig Rambou nagykereskedőként és több kereskedőt megkárosított. Pálinkára, borra, tengerire és egyéb árra előlegeket vett fel, de semmit nem szállított s a pénzt elköltötte. A nyomozás folyik.

— Hajléktalan nő kószodát ivott. Timisoara-Temesvárott a józsefvárosi Bolinteanu-utca egyik vendéglőjében Bebian Marta 53 éves nő kószodát ivott. Súlyos belső sérülésekkel a mentők kórházba szállították. Tettét a szerencsétlen nő azért követte el, mert már hosszabb ideje nem volt lakása.

— Vasúti fűtő súlyos balesete. (Saj. tud.) Bocsia Romana-Románbogsán vasúti állomáson Simin Petru fűtő egy mozdony tisztításával volt elfoglalva, amikor egy másik fűtő, aki dolgozó társát nem vette észre, fűszállót a gépre, hogy a mozdonyt a fűtőházba vezesse. A megindult gép Simin Petrut a fűtőház falához nyomta. A fűtőt igen súlyos sérülésekkel kórházba szállították.

HALA ISTENNEK

— Igazgató ur, az éjjel betörtök a gyárba, minden kifosztottak és az inodát is teljesen kirabolhák.

— És az éjjeli őr?
— Az éjjeli őr hála Istennek megvan.

UTAZÁS TELEN

A vonat utasai közül egy ur leereszt a fülke ablakát, amikor friss levegő jön be.

— Uram, szól egy másik utas, — húzza fel az ablakot, odakint borzasztóan hideg van.

— És ha felhuzom az ablakot, akkor odakint meleg lesz?

ÖSZINTE BESZÉD

Korcsában így szól a vendég:
— Hallja, korcsmáros ur, miöl van ennek a bornak petróleumszaga? Talán petróleumot öntött bele?

— En? Szavamra mondom, hogy egy csepp petróleum stncsen benne. Tiszta víznél egyebet nem öntöttem bele.

Folyóiratunk a
HAVI SZEMLE
Megrendelhető:
ARAD, Str. Bratianu No. 2—4

Hátralékos előfizetőinkhez

Nyomatékosan felhívjuk hátralékos vidéki és helybeli előfizetőinket, hogy tartozásaikat haladéktalanul rendezzék, mert ellenkező esetben a lap további küldését megszüntetjük. Ezt annál is inkább kénytelenek vagyunk megtenni, mert jelentkező új előfizetőket csak korlátozott számban vehetünk fel. Felhívjuk figyelmüket arra is, hogy távolabbi vidékek lapigénylése következtében az utcai árszifást csökkenteni szándékozunk. Előre elhárítjuk tehát a felelősséget, ha a tartozásaikat nem rendezett előfizetők a lapmennyiség újabb elosztása folytán önhibájukból lap nélkül maradnak.

Koszorumegeváltások Fischer Aladár elhunytá alkalmából. (Saj. tud.) Fischer Aladár elhunytá alkalmából koszorumegeváltás címen az aradi római katólikus egyházközséghez a következő adományok érkeztek: Kászonyi-család 500, Boros Béni dr. 1000, Urileányok Mária Kongregációja 1000, aradi zsidó hitközség 3000, Kele Sándor dr. 500, Lengyel Béla 2000, N. N. 200, Baranyi Ferenc 1500, Takátsy Miklós 10.000, Iparosok és Kereskedők Takarékpénztára és Hitelszövetkezte 3000. A Magyar Népközségnél az alábbi adományoztak erre a célra: Cséper Ferenc és felesége 2000, Purgly László 10.000, Andrányi Lajos 10.000, Fischer Ilona dr. 1000, Ritt József 1000, Thèmes Jenő Egy régi tanuló 1000, Znorovszky Ferenc 3000, Nagy Imre 1000, N. N. 500, N. N. 1000, Varga József dr. 500, Hagyó József 1000, Jahn Hermann 2000, Finszter Ferenc 1000, Himmelbacher János 1000, Well Ilona 500, Péterffy Miklós 500, Szent József nevében (II) 15.000, Rintér László 400, Parecz György dr. 3000, dr. Müller Vendelné 1000 lej.

Mozik műsora. December 16, csütörtök: Arad: Aró: „A kastély különce”, Borsó: „A halál torkában” (Anneliese Jhlig, Carl Raddatz, Leo Slezak), Forum: „Szerető” (Willy Fritsch, Viktoria von Ballasko), Urania: „A sors útja” (Laura Solari, Armando Falconi, Irma Grammatica, Ernetto Zacconi. — Timisoara-Temesvár: Apollo: „A tenger sere”, Capitol: „A polgármesternő fürdője” (Hell Finkensteller, Will Dohn), Corso: „Fanfulla Da Lodi” (Ennio Cerlesi, Osvaldo Valenti, Guido Celano, Germana Polari), Thalia: „Don Juan” (Adriano Aimoldi, Dina Sassoli, Elly Farvo).

Ugyeletes gyógyszerárak. December 16, csütörtök: Arad: Putta (Avram Iancu-ter 16), Janka (Regele Ferdinand-ut 25), — Timisoara-Temesvár: Belváros: Irgalmasok (Sft. Ioan-utca 5), Gyárváros: Sandovici dr. (Dacilor-utca 10), Erzsébetváros: Sarga Gyula (Lahovary-ter és Forumbescu-utca, sarok), Józsefváros: Piláner-Steinburg (Dragalina-ter 15), Mehala: Corvin (Closca-utca 18), — Fratelia-Ujkiroda: Panajoth, — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi. — December 17, péntek: Brasov-Brassó: Schusztar (Regele Carol-ut 56), Eichhorn (Victoriei-ut 39).

Rádió

DECEMBER 17, PÉNTEK

BUURESTI: 6.55 Ébresztő, hírek, reggeli hangverseny, 12.45 Hírek, 13.30 Bajtársi óra. 13.50 Német hírszolgálat. 14 Hírek, 14.30 Sebesültek szórákkoztató műsora, 15.30 Katonák üzennek, 17.55 Zenekari játék, 18.15 Német hírszolgálat, 18.30 Hangverseny énekszámokkal és zenével, 19.50 Hírek, 20 Zene, 20.40 Rádiógyótem, 22 Hírek, sportesemények, 22 Szórákkoztató zene.

RADIO MOLDOVA: 12 szabadjidő szervezet órája, 12.45 Könnyű zene, 13.30 Hírek, 19 Kamarazene, 19.36 Bécsi zene, 20 Előadás, 20.15 Zenekari játék, 21 Hírek, 21.15 Bajlitzene, 21.35 A zene nagymesterei, 22.05 Könnyű zene.

BUDAPEST I.: 7.25 Ébresztő, torna, zene, 8 Hírek, zene, 9 Hírek németül, ro-

A RISKA

Írta: GARDONYI GÉZA

Köncöl János tartozik a községnek harminc forint földbérlettel.

A termés rossz volt. Köncöl János „pöcsét” kap, hogy három nap múlva licitálják.

— Sebaj, — mondja a kezével legyintve, — behajtom a Riskát holnap a vásárra. Az asszony helyesli ezt. A tehén árából lehet másik tehenet venni, meg a harminc forint is kikerül belőle. Az a másik tehén idővel csak ilyen jó tehéné fejlődik, ha gondozzák.

— Lakjatok jól uteljára tejjel — mondja vacsorakor Köncölné a gyermekeiknek, — holnap ki tudja, kaptok-e?

A hat gyerek összesen. A hír nem tetszik. Másnap reggel tehát kihajtódik a Riska. Nem valami különös tehén, csak afféle parasztnak való kurtaszarvu, téglaszínű kis barom. Az egyik szarva legörbült még kicsi korán, a járása meg lotykos, mint az öreg asszonyoké. De jó tehén, mert mindig sokat ad és okosság tekintetében sem utolsó.

Amint kihajtják az istállóból, megáll az udvar közepén és bög, közben odadörgöli a homlokát a kulkávájához.

— Nye te, nye, — mondja János, gyöngéden rapcögögtetve a botjával.

A tehén az utca felé visszafordítja a fejét a ház felé. János is visszapihent. Ott áll az asszony az ajtóban, a gyerekek között és törölgeti kölyvényével a szemét.

— Nye te, nye, — mondja újból János, tovább indítva a tehenet.

Aztán, hogy az csöndes baliagással megindul az országúton, János leveles kalapja mellől a makrárt; rátom és kicsihol; és megy a tehén után látszólag egykedvűen.

Utközben találkozik Gál András sógorral, aki kereteket visz a hátár, a kovácshoz.

— Hová? Aggyisten! — mondja Gál András.

— Vásárra, aggyisten! — feleli Köncöl János.

— Vásárra-e?

— Vásárra.

— Eladja kend?

— El én.

— Aztán mér adja el kend?

— Mér? Hát azért, mer muszáj.

— Muszáj-e?

— Muszáj hát.

— Hát aztán mér muszáj?

— Hogy mér muszáj? Azért, mer nem tok fizetni.

— Nem tud kend fizetni?

— Nem ám.

— Hát aztán mér nem tud kend fizetni?

— Mér? Hát azért, mer nincs pénzöm.

A tehén már jó előre haladt. János hozzáemelt a kalapjához a mutatóját. És a tehén után siet. Gál András is tovább ballag a kerékkel.

Még három emberrel elmondódik így a pár beszéd, aztán Köncöl János kijut a faluból. A falu végén dombra fordul az út. A Riska megáll a domb tetején, és visszafordítja a fejét.

— Nye te, nye, — mondja Köncöl János, megütögetve a botjával.

A tehén előrenyújtja a nyakát és bög.

— Ejnye, hogy az Isten... — mondja mérgesen Köncöl János, De ez csak olyan méreg, amivel magát kezényíti az ember.

— Ne bögj, Riska, — mondja aztán szelidebben, — lehet hogy jobb gazdád lesz, mint én voltam.

A Riska még mindig nem bögte el a bögni valóját. Ráfordítja nagy fekete okos szemét Jánosra. Bizonytalan megszólal még ez a baromállat, ha sokat beszél vele az ember! És mérgesen rácsankod.

Détájában hintórobogás hallatszik az or-

mánul, szlovákul, ruszinul, szerbül, 9.30 Könnyű zene, 11 Hírek, 11.15 Szórákkoztató zene, 12.15 Énekszámok, 12.40 A fűtés egészségstana, 13.10 Zenekar, 13.40 Hírek, 15 Szólózene, 15.30 Hírek, 16.05 Táncezene, 16.45 Az arcképfestők fejedelmé, 17.20 Dalok zenekisérettel, 17.45

Hírek, 18 Rádiózenekar, 18.30 Sport, 19 Német hallgatóknak, 19.20 Magyar népmusika, 19.45 Hírek, 20 Mesterművek, 20.45 Nagy kortársaink, 22.10 Cigányzene, 22.25 Keringők szóránnyán, 22.40 Hírek, 23.10 Hírek németül, angolul, franciául, 23.40 Táncezene, 24.45 Hírek.

száguton. János meg se fordul. Ismeri a robogásáról a hintót. Az uraság hintója a faluból. Férfihajtja az utból egykissé a tehenet, és ballagdál utána nyugodtan.

Csakugyan az uraság jön. Megállítja a hintót.

— Hová, János?

— A vásárra nagyságos uram.

— Miért adod el a tehenedet?

— Nem tudok fizetni.

— Mit gondolsz mennyit kapsz érte?

— Nem tudom.

— Hetven forintot?

— Talán annyit kapok.

— Hát a gyerekeknek mi lesz?

— Lesz, ami lesz, — nyögi János.

— Hát Jánoskám, megveszem én annyitért a tehenedet.

— Mennyit, nagyságos uram?

— Hetven forintot.

János a fejét rázza és csöndesen válaszol.

— Annyitért nem adom, nagyságos uram.

— Hát mennyit?

János ránéz a tehénre, s gondolkodik:

— Kapok én ezért nyolcvanot is. Nagyon jó állat!

— Hát megadom a nyolcvanot.

Az uraság benyul a bugyellárisába.

A tehén legel.

János ismét ránéz a tehénre, és a fejét vakargatja.

— Nagyságos uram, — mondja, — kapok én ezért többet a vásáron.

— No jó, hát még tíz forinttal megszerzem, Itt a pénz.

— Ne bögj, — mondja János, botot emelve a tehénre, — nem akar elválni fölünk ez a csudár pára, mink neveltük szegényt. Megér ez száz forintot is nagyságos uram.

— No annyit nem ér János, de hát én azt is megadom csak azért, mert gyerekpajtások voltunk. Hallo, hát itt a pénz, fogd!

— János még mindig nem nyul a pénzért. Csak vakargatja a fejét hol elől, hol hátul. Nézi a tehenet, amely legel is, bög is az országút zöldjén; s mikor legel is, rájok pillog bánatosan.

— Százhuszon alud nem adom, — nyögi végre elhatározottan.

— Az uraság egyet gondol. Rivesz még husz forintot a tárcájából.

János ezt látva, kimelegszik.

— Nem adom, — mondja — nem lehet.

— No, ha nem adod, — feleli az uraság, — majd a vásáron találkozzunk.

Köncöl János azonban nem megy a vásárra. Visszafordítja a tehenet, és ballagdál utána csöndesen hazafelé.

Este van, mikorra hezaér. A gyerekek örömkijátásokkal ugrálják körül, és behajtják az istállóba.

— No? — kérdi az asszony, — nem tudta kend eladni?

— Tudtam volna, — feleli János letéve a tarisznyát a válláról.

— Mennyitért kérték?

— Mit gondolsz?

— Hatvanért.

— Többért.

— Hetvenért!

— Hohó!

— Nyolcvanért!

— Még feljebb!

— Százért?

— Micsoda? De Isten engem — mondja Köncöl elégedetten, — még én százötvenet is megadtak volna a Riskáért.

A gyerekek zsvajgása behallatszik az udvarról. „Riska! Riska! Jó estét Riska! Itt a kenyerem Riska neked adom!”

— Gyere no — mondja János az asszonynak, — nézzük meg mi is a Riskát.

Délerdélyi Irodalmunk bemutatkozó műve:

Szemlér Ferenc:

Hazajáró lélek

A kiváló író egy letűnt korszakot állít élénk ebben a könyvében. A költő fin rajzol maradó arcképet a költő apáról. Minden lapján a lüktető, drámai élet izzik a szorzó sajátos lírájának finom színei mögött.

Elragadtatással beszélnek róla, akik olvasták.

Kapható a feekes könyvket árusító könyvkereskedésekben. Ára 190 lej.

Korlátozott számban még kapható MÓRICZ ZSIGMOND:

Pillangó

A napokban megjelenik és könyvtári forgalomba kerül az

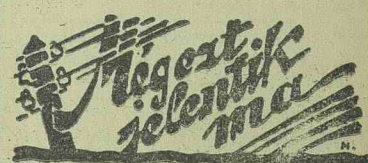
Erdélyi mesevilág

című díszes kiállítás, album-alakú, képes meséskönyv. Ára kb. 400—420 lej lesz. Tekintettel az alacsony példányszámra, ajánlatos az előjegyzés a feekes könyvket árusító könyvkereskedőknél, mert a jelentkezők kiszolgálása az előjegyzés sorrendjében történik.

Megjelenéséről és pontos áráról idejében tájékoztatjuk a közönséget.

A könyvkereskedők az igényelt könyvmennyiséget táviratilag közöljék lehetőleg 1. hó 17-ig a Havj Szemle kiadóhivatalával. (Arad. Str. Bratianu 2—4).

Gyermekeinknek ezzel a gyönyörű meséskönyvvel szerezzük a legnagyobb örömet karácsonyra.

UJSÁGÍRÓ-KONGRESSZUS ANKA RABAN, (Ankara). Nyolcvanhét kiküldött részvételével Ankarában megnyitott a török újságírók nagygyűlése. A nagygyűlésen megjelentek tiszteletére a török sajtófőnök díszbédet adott, melyen Szaracsoglu miniszterelnök és a kormány tagjai is részt vettek. (Rador).

MEGKEZDTE KARÁCSONYI SZÜNÉTET A SVED PARLAMENT (Stockholm). A svéd parlament tegnap tartotta záró ülését és megkezdte a karácsonyi szünetet, amely újév utániig tart. (Tp.)

HUSZONNEGYEZER HAZATROMBADÖNTÖTTI A FÖLDRENGÉS. (Antiochia). A török közegészségügyi miniszter a nemzetgyűlésen kijelentette, hogy az Északkelet-Anatóliában legutóbb pusztított földrengésnek összesen 4016 halálos és 4471 sebesült áldozata van. Több, mint huszonnégyezer ház összedőlt. (Rador).

LEMONDOTT A FINN NÉPJÓLETI MINISZTER. (Helsinki). Fagerholm finn népjóletli miniszter levelet intézett Linkomies miniszterelnökhez és bejelentette állásától való lemondását. Finn parlamenti körökben ezzel kapcsolatosan kijelentették, hogy Fagerholm visszavonulásától nemcsak különösebb politikai jelentősége. (Tp.)

Apróhirdetések

HÁZMESTERPART, közepkorut, kisebb bérházba. Január elsejére alkalmosok. Az asszonynak lakás-takarítást kell vállalnia. Cím Reclamanál, Arad, Eminescu-utca, 4. (998)

ELSŐRANGU nízott mangalica állomány kapható. Arad, Sava Raicu-utca, 48-50. (999)

ERŐSEN használt szőnyegek eladó. Arad, Coșbuc-utca, 21. Wolf. (1000)

ELVESZETT egy vörös-fehér foltos tehén, mintkét szarva csonka. Arad, Săguna-ut. 147. Molnár Lajos. (1001)

ALKALMAZOK utazói igen jó keresettel, aki fénykép-nagyítással foglalkozott. „Napoleon”, Arad, T. Vladimirescu-utca, 15. Távbeszélő 23-52. Bej. szám 9877-941. (1002)

IRODABERENDEZÉST vagy férfi-szoba-butort íróasztallal kölcsön- vagy lérbe vennék. Arad, Távbeszélő 26-97. (1003)

Mindenkinek a legalkalmasabb ünnepi ajándék egy elsőrendű **Szegfű-nél** vett töltőtoll Arad, Brătianu-u. 7. Távb. 11-44. Bej. szám 4089 931.

KIFOGASTALAN állapotban lévő, közep-termetre való, tiszta gyapju, fekete férfi-téjkabát valódi perzsagallérral, eladó. Timișoara, III., Domașneanu-utca, 36. A kaputól az utolsó mélyszinti (szuterén) ablakon sziveskedjék kopogni. (9794)

CSIPKEFÜGGÖNY, lőszármatracok, disz-párna, bőr-utafáska, kékkeretek eladók. Timișoara, I., Regina Maria-körút, 7., III. em., 7. ajtó. (9795)

ZONGORA, bécsi gyártmány, és 3+1 rádió eladó. Kerschek Timișoara, II., Batania-utca, 16. Munkástelep. (9770)

PERZSABUNDA eladó. Timișoara, III., Romulus-utca, 11. Alsó esengő. (9771)

HINTALÓ, körhinta (Ringspiel) nagy, komoly darab, eladó. Kerschek Timișoara, II., Batania-utca, 16. Munkástelep. (9771)

ELADÓ szép hófa-hálószoba és egy két négyzetméteres valódi Buchara-szőnyeg. Keresek egy 14-15 négyzetméteres valódi perzsaszőnyeget, Timișoara, Regele Mihai-körút, 6., I. em., 7. (9776)

TANULÓLEÁNYOKAT felfogadnak Kirsch Olga divatszalonjába. Timișoara, III., Memorandului-utca, 36. (9778)

Képviselet **A. BRAUN** hárszerház **TIMIȘOARA** I., 10 Mai u. 1. Távb. 41-09. IV. Berhelot-körút 16. Távb. 39-37. Inreg. No. 329-941.

GYEDULALLO ar és kislia háztartásának ellátására, ügyes, gyermekszertő magyar vagy német hölgycet keresim! Cimet a szorvosztösgöbe kértimk: Timișoara-Temesvár, Regina Maria körút 8. Földszinten balra. (9779)

KÁRPITOS munkát, újat valamint javításokat a legolcsóbban vállallok. Háznál is. Timișoara IV., Pop de Băsești-utca, 7. 6. ajtó. (9779)

Timișoarai Temesvári **CORSO-MOZI** előadások TELEFON: 38 95 Nr. Nr. 6-1108-1979
3. 5. 7. 9-ór

FANFULLA DA LODI a kóbor lovag
ENNIO CERLESI — OSVALDO VALENTI — GERMANA PAOLIERI

Eredeti **„HANAU” QUARZ** minden tipusban **A. GIANONE TIMIȘOARA**, IV., Berhelot-körút 6. Inr. No. 187 3391-940

ELADÓ 42-es, új, kettőstálpú, férfi-bőr cipő, 37-es női félcipő. Megtekinthetők 4-6-ig, vasárnap egész nap. Timișoara, Laptariilor-utca, 34. Első ajtó. (9774)

GYERMEKKISASSZONY, aki magyarul, románul és németül beszél, állást keres. Timișoara, II., Matasarilor-utca, 36. (9785)

„SCHAUB”-szuperrádió eladó. Megvételre keresek 30-as hőcipőt. Timișoara, II., Buziașului-ut. 2. Portás (9783)

LAPKIHORDÓT keres a Déli Hírlap timișoarai kiadóhivatala a Gyárvárosba (Strand-telep). Jelentkezni lehet legkésőbb december 20-ig. (9783)

CSIKÓBUNDA, fekete, új lenvászon-készlet, toledó asztalterítő eladó. Timișoara, II., Traian-tér, 3., II. em. (9746)

PEZSMAHAS-bundabélés és egy korszerű babakocsi eladó. Konlechner, Timișoara, III., Onitiu-utca, 1. (9791)

FORUM-MOZI, ARAD távbészélő 20-10. Inreg. Nr. 788-942 előadások 2. 7. és 9-ór

Az évad legnagyobb film dramája **Szerető**
Főszerepben: **Willy Fritsch és Viktoria von Ballasko**

KASHA, tiszta gyapju, 2 méter, meggy-színű és különböző kézmunka eladó. Timișoara, III., Diana-utca, 2., 1. ajtó. (Harcos villamos, Cuj-utcai megálló). (9742)

VADONATUJ, sötétkék férfiruha, duplasoros, magas teimetre való eladó. Timișoara, IV., Preyer-utca, 2., II. em., Wartenfeld. (9790)

MINDENES szakácsnőt keresünk fél-napra, két személy mellé. Timișoara, III., Timotei Cipariu-utca, 11., II. emelet, 11. (9741)

PERZSABUNDA eladó. Megtekinthető Stumper szücsnél, Timișoara, IV., Ion Ghica-utca, 1. (9772)

FŐZNI tudó, éves bizonyítvánnyal bíró leány állást keres. Timișoara, I., Ungureanu-utca, 7. A portásnál. (9767)

KIFOGASTALAN szakácsnőt azonnal, vagy január 1-re felfogadok. Jó fizetést adok. Timișoara, III., Iosif Gal-utca, 5., 1. ajtó. (9767)

URANIA-filmszínház, Arad Távb. 12-32. Inreg. Nr. 1618-1941 előadások 3, 5, 7 és 9 órakor

Ma. **LAURA SOLARI, ERMETE ZACCONI**
A SORS UTJA...
Jön. Csak 3 napig. Heinz Rühmann **Kalandos nászéjszaka**

KONYHABUTORT keresek megvételre. Távbeszélő: 39-47. Timișoara, III., Mitropolit Varlaam-utca, 2. (9792)

JÁTEKVONATOT keresek megvételre. Ajánlatokat ármegjelöléssel, „Játékvonat” jellegre a timișoarai kiadóba kérek. (5399)

FLOMEPOM-TEA mindenütt kapható.

HELYISÉGET keresek bérbé kisebb vagy üzem részére, lehetőleg udvarral. Cimeket a helyiség méreternek megadásával, „Üzem” jellegre a timișoarai kiadóba kérek. (9698)

ELSŐRENDŰ éneklő kanárimadarak eladók. Timișoara, IV., Sfti. Sofia-tér, 2. A volt Szilágyi-utca folytatása. (9793)

GYAPJUPAPLAN, kétszemélyes, brokát-selyem huzattal eladó. Timișoara, IV., Fröbl-utca, 36., II. em., 25. (4485)

ELADÓ egy szürke női bunda, közep-termetre és egy fekete télikabát 14-15 éves fiú részére, valamint egy tiszta gyapju pulover, Timișoara III., Feldgara-utca 7. (9776)

ARO-mozi, Arad távb. 24-45. előadások 3, 5, 7 és 9-ór Inr. Nr. 1446-1942

Ma **Kastély különce** Kacagató vígjáték.
A főszerepben: **Lilja Silvi és Amedeo Nazzari**, a kiváló komikusok.

SÜRGŐSEN eladó: fehér, fűhálószoba, ebédlő, leányszoba, csillarak, perzsaszőnyeg, perzselábunda, szemkinyg férfi-télikabát, költött gyapjukendő, használt szirma ágycsőszőnyeg. Timișoara, IV., Preyer-utca, 8., 8. ajtó, Délután 2-4-ig. (9792)

ELADÓ fekete, női, téli kuszim, sötétkék női ámeneti kabát, 1-3 éves gyermeknek való jó hőcipő. Timișoara, II., Domașneanu-utca 36. A kaputól az utolsó mélyszinti (szuterén) ablakon tessék kopogni. (9793)

KIFOGASTALAN, korszerű, mely, redőnyös, krémszínű gyermekkocsi eladó. Cím a timișoarai kiadóhivatalnál. (9792)

KERESÜNK 2 darab irodai használatra alkalmas jó állapotban lévő asztalt, továbbá reklámiét, szekrényt. Cím a timișoarai kiadóban. (5397)

HIVASRA varrógépeimmel hazhoz megyek. Női és férfi-fehérmű, pázama, készítését vállalom, gyermekek részére is, valamint műfoltosztást. Varga M., Timișoara, III., Ciprian Porumbescu-utca, 22. (9784)

ELADÓ jó állapotban lévő fekete csikóbunda. Timișoara, I., Regina Maria-körút, 10. 11. ajtó. Megtekinthető reggel 8-10-ig. (9788)

SZEP, nagy babakocsi kifogástalan állapotban lévő eladó. Megtekinthető d. e. 1-ig. Timișoara, I., Milano-utca, 13., 6. ajtó. (9782)

ÉRTEKES perzsa, és más bunda, szőrmebélés és gallérok, teljes szoba-berendezések és egyes butordarabok, keleti, be földi, kokusz-szőnyegeg, szőnyegvédők, zongorák, képek, díszárgyak, babakocsi, babakocsi, ezüst és alpakka evőszedők, porcelán-készlet, asztal-neműek, forralók Căberenál, Timișoara, III., Timotei Cipariu-utca, 5. Bej. szám: 310 1931. (9747)

NAPSZAMOST idősebbet felfogadok állandó munkára. Timișoara IV. Camelliei-utca, 25. szám. (9781)

A FREIDORFI CUKORGYÁR IGAZGATÓSÁGA tudtul adja a termelőnek, hogy az igen sok számlára történt cukorlejtégyzés miatt, e hó 14-től kezdődőleg fizetéseket és cukorlejtégyzések csak kedden csütörtökön és pénteken benyújt le. A már előre kiutalt összegek fizetése, a rendes esedékesség napján történik; de ezek a kiutalt összegek utólag cukorra nem várhatók be. Bej. sz. 31. VI. 2-31 București. (5395)

GYAKORLOTT GÉPIRÓNÓT, középiskolai végzettséggel, a magyar helyesírásban kifogástalanul, delutánra, azonbanra keresimk Cím a Déli Hírlap szerkesztőségében: Regina Maria körút 8. Földszinten balra. (9795)

ELADÓ jó állapotban lévő férfikerékpár, szürke ferföltöny és télikabát. Timișoara, III., Ion Vasii-utca, 89. (9780)

ELVESZETT egy ötét-vörös kanca, 6-7 éves. Megtalálójá jutalomért jelentse be a városi közhelyházban. (9795)

DÍGFURNIROS új reklámie eladó. Timișoara, III., Medea-utca, 2. Rapid-sportpályá. (9795)

BÖSENDORFER-zongora, hosszú, jutányos áron eladó. Timișoara, IV., Emanuel Gojdu-u., 13., 3. ajtó. (9997)

Fiatal házaspár négy éves kisleánnyal, fürdőszoba és konyahasználattal

butorozott szobát keres a város bármely részén **JANUÁR 15-RE.**

Ajánlatokat „Magánház előnyben” jellegre a timișoarai kiadóhivatalba kérek. (9796)

AJANDEKNAK is alkalmas kisebb-nagyobb tárgyak eladók. Timișoara, III., Remus-utca, 7. (9786)

TELJESEN felszerelt 15 HP kőolaj-motoros daráló eladó. Konya, Giulváz. (9768)

GYERMEK-kocsi nagy választékban kaphatók a **Bozsák-Művek-ben** Timișoara, II., Gloriei-utca, 11. sz. Távb. 37-08. Bej. sz. 108-1167-1942.

IDŐSEBB mindenest jó fizetéssel felfogadnak. Főznie nem kell. Timișoara, III., Iosif Gal-utca, 5., 1. ajtó. (9768)

KÖZLEMÉNY ZSIDOK RÉSZÉRE
Közöljük a zsidó lakossággal, hogy az áthuzott 1. és 2. sz. olaj-jegyek alapján 1943. évi december hó 21-ig bezárólag, naponta f. é. december hó 18. és 19-ét kivéve— minden személy részére főzőolajat fognak kiszolgáltatni és pedig Timișoara, II., Creanga-utca, 16. sz. alatt d. e. 8.30—12.30 óra között és Timișoara, III., Carol I.-körút 57. alatt, d. e. 8.30—11.30 óra között.

Oficiul Județean Timiș-Torontal al Centralei Evreilor din Romania.

KÖZLEMÉNY ZSIDOK RÉSZÉRE
A timiș-torontáli Hadkiegészítő Parancsnokság (Cercul Teritorial Timiș-Torontal) rendelkezése értelmében a 18-70 éves életkor közötti zsidó férfiaknak tudomására hozzák, hogy kötelesek minden lakóhelyváltást a fenti parancsnokságnak bejelenteni. Ugyanez alkalommal ezek a változások a Romániai Zsidókózpont Timiș-Torontal megyei Hivatalának Statisztikai Ügyosztályánál (IV. Fröbl-u., 55.) is bejelentendők. Mindazok akik nem alkalmazkodnak ehhez a rendelkezéshez a hadbíróóság elé kerülnek a fennálló törvények értelmében.

Oficiul Județean Timiș-Torontal al Centralei Evreilor din Romania.